

Hrvatska banka za
obnovu i razvitak

Godišnji financijski izvještaji
Hrvatske banke za obnovu i razvitak
za 2014. godinu

Ožujak 2015.

SADRŽAJ

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA	3
UVOD	4
OPĆI PODACI	6
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	9
HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK	12
OSTVARENI REZULTATI	12
UVEDENE NOVE MJERE	14
MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO – NAJBROJNIJI KORISNICI HBOR-ovih SREDSTAVA	18
KREDITIRANJE PROJEKATA SUFINANCIRANIH IZ EU FONDOVA – ODOBRENO DVOSTURKO VIŠE SREDSTAVA	18
FONDOVI ZA GOSPODARSKU SURADNJU: ULAGANJE TIJEKOM 2014. GODINE	19
HBOR KAO IZVOZNA BANKA I IZVOZNO KREDITNA AGENCIJA REPUBLIKE HRVATSKE	20
POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA U 2014. GODINI	21
PRIBAVLJANJE SREDSTAVA: OSIGURANI POVOLJNI IZVORI FINANCIRANJA	25
UPRAVLJANJE RIZICIMA	26
KONTROLA I REVIZIJA	31
FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI	31
LJUDSKI POTENCIJALI	32
OSTALE AKTIVNOSTI	33
GRUPA HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE	37
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O.	37
NAČELA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA	42
PREGLED FINACIJSKOG POSLOVANJA U 2014. GODINI	43
OSVRT NA FINACIJSKO POSLOVANJE GRUPE	43
OSVRT NA FINACIJSKO POSLOVANJE HBOR-a	45

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVJEŠĆA

Prema našem saznanju Godišnje izvješće za 2014. godinu sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Hrvatske banke za obnovu i razvitak i Grupe te opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Grupa izloženi.

Članica Uprave

Martina Jus

U Zagrebu, 6. ožujka 2015. godine

Predsjednik Uprave

Vladimir Kristijan

UVOD

Godišnje izvješće obuhvaća sažetak financijskih informacija, opis poslovanja te revidirane Godišnje financijske izvještaje zajedno s Izvještajem neovisnog revizora za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine. Revidirani financijski izvještaji prikazani su za Grupu Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Pravni status

Godišnje izvješće uključuje godišnje financijske izvještaje pripremljene sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i Zakonu o računovodstvu te revidirane sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Usklađenost Godišnjeg izvješća s Godišnjim financijskim izvještajima potvrđena je od strane revizora, a sukladno članku 17. Zakona o računovodstvu.

Tečajna lista

U svrhu preračunavanja iznosa u stranim valutama u kunske iznose korišten je srednji tečaj HNB-a:

31. prosinca 2014.	1 EUR = 7,661471 HRK	1 USD = 6,302107 HRK
31. prosinca 2013.	1 EUR = 7,637643 HRK	1 USD = 5,549000 HRK

Kratice

U Godišnjem izvješću Hrvatska banka za obnovu i razvitak spominje se i kao „Banka“ ili „HBOR“, a Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak i kao „Grupa“ ili „Grupa HBOR“.

<i>CIP</i>	<i>Okvirni program za konkurentnost i inovacije (Competitiveness and Innovation Framework Programme)</i>
<i>EAPB</i>	<i>Europska udruga javnih banaka (European Association of Public Banks)</i>
<i>EIB</i>	<i>Europska investicijska banka (European Investment Bank)</i>
<i>EIF</i>	<i>Europski investicijski fond (European Investment Fund)</i>

ELTI	Europska udruga dugoročnih investitora (European long-term investors association)
EUR	<i>Euro</i>
FGS	<i>Fondovi za gospodarsku suradnju</i>
HAMAG BICRO	<i>Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije</i>
HANFA	<i>Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga</i>
HNB	<i>Hrvatska narodna banka</i>
IDFC	<i>Međunarodni klub za financiranje razvoja (International Development Finance Club)</i>
ISLTC	<i>Klub ustanova specijaliziranih za dugoročno financiranje (Institutions of the European Union Specialising in Long-Term Credit Club)</i>
KfW	<i>Njemačka kreditna banka za obnovu (Kreditanstalt für Wiederaufbau)</i>
KN	<i>Kuna</i>
MSP	<i>Malo i srednje poduzetništvo/Mali i srednji poduzetnici</i>
NEFI	<i>Mreža europskih financijskih institucija za MSP (Network of European Financial Institutions for SMEs)</i>
OeKB	<i>Oesterreichische Kontrollbank AG</i>
RH	<i>Republika Hrvatska</i>
SID	<i>Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d.</i>
Vlada RH	<i>Vlada Republike Hrvatske</i>

OPĆI PODACI

Osnivanje

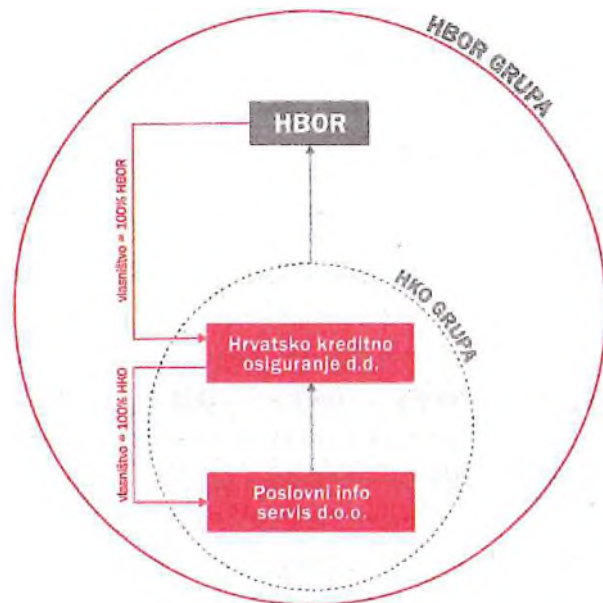
HBOR je osnovan 12. lipnja 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu (HKBO). Izmjenama i dopunama Zakona u prosincu 1995. godine, Banka mijenja naziv u Hrvatska banka za obnovu i razvitak. U prosincu 2006. godine Hrvatski sabor je donio Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak koji je stupio na snagu 28. prosinca 2006. godine. Hrvatski sabor je 15. veljače 2013. godine donio Zakon o izmjeni Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak kojim je izmijenjen sastav Nadzornog odbora, odnosno Nadzorni odbor HBOR-a je povećan za jednog člana – ministra nadležnog za regionalni razvoj i fondove Europske unije te sada ukupno broji deset članova.

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak

HBOR je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak koja je formirana tijekom 2010. godine. Grupu uz matično društvo čine Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO d.d.) i Poslovni info servis d.o.o. (PIS d.o.o.).

naziv	uloga unutar grupe	% povezanosti	sjedište	poslovne aktivnosti
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	ovisno društvo, neposredna kapitalna povezanost	100% s HBOR-om	Republika Hrvatska	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih potraživanja poslovnih subjekata vezanih za isporuke roba i usluga
Poslovni info servis d.o.o.	ovisno društvo, posredna kapitalna povezanost	100% s Hrvatskim kreditnim osiguranjem d.d.	Republika Hrvatska	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Struktura Grupe – shematski prikaz

Strateški ciljevi Banke

HBOR poslovanjem u okviru svojih ovlasti i nadležnosti potiče sustavni, održivi i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak, sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Prioritetna područja djelovanja

- Poticanje utemeljenja i razvoja malog i srednjeg poduzetništva
- Poticanje izvoza
- Razvitak turizma
- Financiranje inovacija i razvoja novih tehnologija
- Financiranje razvitka poljoprivrede
- Poticanje korištenja EU fondova
- Financiranje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

Pregled najvažnijih financijskih pokazatelja kroz pet poslovnih godina

– u milijunima kuna - prema revidiranim podacima

	2014.	2013.	2012.	2011.	2010.
Ukupna imovina	25.786,0	26.168,2	25.767,2	22.012,9	22.942,1
Bruto krediti	24.721,4	24.941,6	24.107,0	23.005,9	23.567,7
Ukupna glavnica	9.431,0	8.888,3	8.110,7	7.340,9	7.027,4
Ukupni prihodi	926,7	989,1	985,2	958,1	922,3
Ukupni rashodi	(757,5)	(799,8)	(851,2)	(811,0)	(805,1)
Dobit	169,2	189,3	134,0	147,1	117,2
Kamatni prihodi	905,0	956,7	967,6	897,8	892,3
Kamatni rashodi	(490,1)	(520,9)	(555,8)	(563,9)	(604,9)
Neto kamatni prihod	414,9	435,8	411,8	333,9	287,4

Revizija

Reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2014. godinu obavilo je revizorsko društvo Deloitte d.o.o. te o tome izrazilo pozitivno mišljenje u izvještaju neovisnog revizora.

Revizorsko društvo također je izrazilo i mišljenje da se financijske informacije prikazane u ovom Godišnjem izvješću u svim značajnim odrednicama podudaraju sa spomenutim financijskim izvještajima za 2014. godinu.

Kreditni rejting, 31. prosinca 2014.

- Ba1 rejting agencije Moody's
- BB rejting agencije Standard & Poor's

Područni uredi

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski kotar

Broj zaposlenih

Na dan 31.12.2014. godine u HBOR-u je bilo zaposleno 317 radnika te 2 radnika na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

Na dan 31.12.2014. godine u Grupi HBOR bilo je zaposleno 332 radnika.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila osnova su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za održivu uspješnost poslovanja. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno principima i načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Sukladno načelima javnosti poslovanja financijski izvještaji Banke i Grupe u izvještajnom razdoblju bili su objavljeni na Internet stranicama HBOR-a i Luksemburške burze. Godišnja

financijska izvješća HBOR-a na nekonsolidiranoj i konsolidiranoj osnovi utvrđuje Nadzorni odbor te ih podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru. Godišnje se provodi ocjena rejtinga HBOR-a od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's, Moody's). Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama, HBOR dostavlja izvješće o provedbi zakona Povjereniku za informiranje.

U izvještajnom razdoblju dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora bile su regulirane Zakonom o HBOR-u (NN 138/06) i Zakonom o izmjenama Zakona o HBOR-u (NN 25/13) i detaljnije razrađene u Statutu HBOR-a. Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanom obliku. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor u izvještajnom razdoblju činilo je deset članova i to šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore. Uz Nadzorni odbor u izvještajnom razdoblju djelovao je i Revizorski odbor osnovan od strane Nadzornog odbora sukladno Zakonu o reviziji.

Upravu HBOR-a čine 3 člana od kojih je jedan predsjednik Uprave. Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora.

osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svođenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke djeluju i sljedeći odbori: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom,

Kreditni odbor, Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika, Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i Odbor za upravljanje poslovnim promjenama.

Sustav unutarnjih kontrola organiziran je kroz neovisne organizacijske jedinice:

- Neovisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima provodi utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je HBOR u svom poslovanju izložen ili bi mogao biti izložen
- Unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica provodi provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju kontrole rizika i funkciju praćenja usklađenosti, primjenu unutarnjih politika i procedura, te postupke u svezi sprječavanja pranja novca.
- Neovisna funkcija praćenja usklađenosti organizira, koordinira i usmjerava aktivnosti praćenja usklađenosti na razini HBOR-a, savjetuje o pitanjima usklađenosti, upravlja mjerama koje se poduzimaju radi umanjivanja rizika usklađenosti, objedinjuje podatke o praćenju usklađenosti, identificira i ocjenjuje rizike usklađenosti i o tom redovito podnosi izvješća. Osnovna zadaća funkcije praćenja usklađenosti je ograničiti rizik neusklađenosti i na taj način ograničiti i njegove negativne posljedice, osigurati usklađenost svih internih akata i poslovnih procesa s relevantnim propisima te promicati načela etičnog poslovanja.

Kodeksom ponašanja HBOR-a propisane su specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te je predviđena mogućnost prijave po osnovi kršenja Kodeksa. Obrazac za prijavu, adresa elektroničke pošte za zaprimanje prijave i opis načina podnošenja prijave dostupni su na Internet i intranet strancima HBOR-a. Osoba odgovorna za praćenje usklađenosti podnosi godišnje izvješće o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima u vezi s prijavama po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja. Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su standardi korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a i njihovog unapređenja u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog značaja u funkciji razvoja hrvatskoga gospodarstva. Radi postizanja standarda korporativnog upravljanja, HBOR ovim Kodeksom opisuje odnose s upravljačkim tijelima i zainteresiranim stranama, kao i usvojene principe rada koji imaju za cilj umanjivanje rizika poslovanja u nepovoljnim tržišnim uvjetima.

OPIS POSLOVANJA GRUPE HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK U 2014. GODINI

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

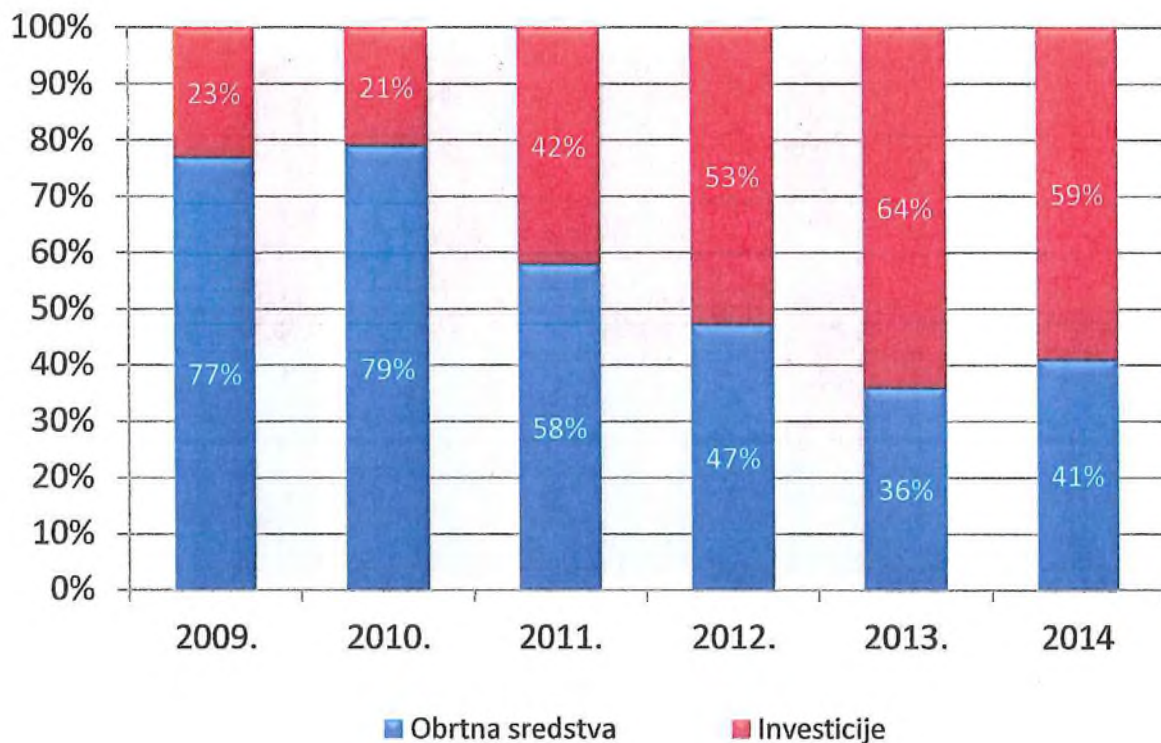
Tijekom 2014. godine HBOR je nastavio poslovati s ciljem poticanja poduzetnika na nova ulaganja, odnosno pokretanje novog investicijskog ciklusa, održavanje i poboljšavanje likvidnosti hrvatskih gospodarstvenika.

OSTVARENI REZULTATI

Tijekom 2014. godine odobreno je 886 kredita u ukupnom iznosu 5,1 milijarde kuna od čega 2,9 milijardi kuna putem poslovnih banaka, a 2,2 milijarde kuna izravno. Smanjenje kreditne aktivnosti od 34% u odnosu na 2013. godinu posljedica je više unutarnjih i vanjskih okolnosti. Nastavljena nepovoljna makroekonomska kretanja negativno su utjecala na hrvatsko gospodarsko. Produženo trajanje recesijskih trendova u realnom sektoru gospodarstva doveli su do dodatnog slabljenja potražnje za kreditima, odnosno smanjili spremnost gospodarstvenika za nova ulaganja, doveli do viška likvidnosti bankarskog sustava, a s druge strane su banke, u uvjetima rasta loših kredita trgovačkim društvima, dodatno pooštrile kreditne uvjete što je imalo značajan utjecaj na kreditnu aktivnost HBOR-a koja se u velikoj mjeri realizira u suradnji s poslovnim bankama. Osim navedenog, dio gospodarstvenika odgodilo je svoje investicije zbog očekivane dostupnosti bespovratnih sredstava iz Strukturnih fondova.

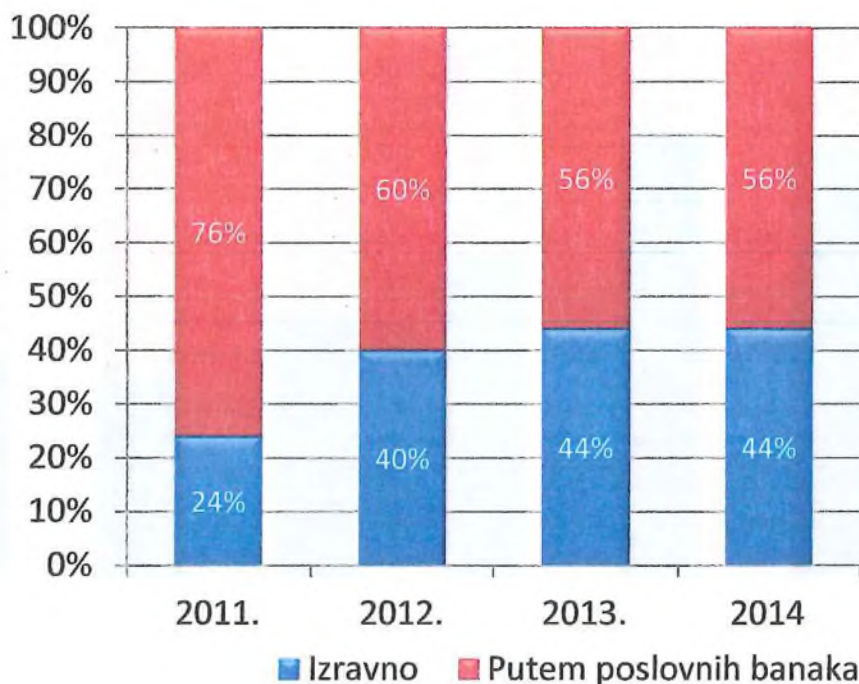
Tijekom 2014. godine zadržan je veći omjer kredita odobrenih za investicije i onih za obrtna sredstva. Tako je od ukupno odobrenih sredstava 59 posto odobreno za investicijska ulaganja, dok je za obrtna sredstva odobreno 41 posto.

Struktura odobrenih sredstava prema namjeni od 2009. do 2014. godine

HBOR kreditna sredstva odobrava izravno ili putem poslovnih banaka. Tijekom 2014. godine zadržan je udio izravno odobrenih kredita na 44% što ukazuje na to da je HBOR, kao razvojna banka, nastavio preuzimati veće rizike i pratiti projekte za koje poslovne banke ne iskazuju veliki interes. Naime u uvjetima nedostatka dovoljnog broja kvalitetnih investicija, visoke likvidnosti bankovnog sustava, te postroženih kriterija upravljanja rizicima poslovne banke kreditiraju projekte koji su prihvatljivi s aspekta rizika iz vlastitih izvora, a ne iz izvora HBOR-a. Iz tog razloga je i dalje povećan interes gospodarstvenika za izravno odobrenim sredstvima HBOR-a kako bi financirali svoje poslovanje, te očuvali postojeća radna mjesta.

*Postotak izravno odobrenih kredita i kredita odobrenih putem poslovnih banaka,
prema iznosu kredita*

UVEDENE NOVE MJERE

Kako bi se umanjio trend pada kreditne aktivnosti koji je započeo krajem 2013. godine, tijekom 2014. godine nastavljeno je s pojedinim mjerama, a dolaskom nove Uprave uveden je niz novih.

Nastavak primjene privremene mjere sniženja kamatne stope za nova ulaganja

Nastavljeno je s primjenom privremene mjere sniženja kamatne stope za jedan postotni bod za nova ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu, turizmu, industriji, zaštiti okoliša, energetskej učinkovitosti. Krajem izvještajne godine trajanje ove mjere produženo je do 30.6.2015.

Nastavak provedbe Modela podjele rizika s poslovnim bankama

S ciljem poticanja poslovnih banaka na povećanje kreditnih plasmana gospodarskom sektoru, HBOR je nastavio s provedbom Modela podjele rizika pri čemu HBOR i poslovna banka dijele rizik povrata kreditnih sredstava. Za velike investicije (iznad 9 milijuna kuna) HBOR preuzima 50 posto rizika, a banka drugih 50 posto iznosa ukupnog kredita koji osigurava uz instrumente

U

uobičajene u bankarskom poslovanju. Za male i srednje poduzetnike HBOR preuzima rizik do 40 posto iznosa ukupnog kredita uz jamstvo HAMAG BICRO-a bez dodatnih instrumenata osiguranja, a poslovna banka preuzima rizik do 60 posto iznosa ukupnog kredita koji zatim osigurava sukladno svojim internim aktima.

Povećane marže poslovnim bankama

Kako bi se potaknula suradnja s poslovnim bankama i odobrenje povoljnih kreditnih sredstava HBOR-a gospodarstvenicima, povećane su marže bankama s jednog na dva postotna boda za kredite u iznosu do 15 milijuna kuna odobrene malim i srednjim poduzetnicima. Povećanje marže poslovnim bankama u cijelosti je provedeno na trošak HBOR-a kako za krajnje korisnike kreditnih sredstava ne bi došlo do povećanja kamatne stope.

Produženi rokovi otplate kredita i počeka

Sukladno Akcijskom planu podrške izvozu 2014. – 2015. po programima kreditiranja Gospodarstvo, Malo i srednje poduzetništvo i Nova proizvodnja u opravdanim slučajevima gdje investicijska studija ukazuje na potrebu dulje ročnosti, kredit umjesto na 12, odnosno 14 godina može biti odobren na rok otplate do 17 godina uključujući do 4 godine počeka.

Smanjene kamatne stope za izvoznike početnike

Po Programu kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova uvedena je povoljnija kamatna stopa za izvoznike početnike. Izvoznici početnici definirani su kao gospodarski subjekti koji ili prvi put uopće nastupaju na stranim tržištima ili koji po prvi put nastupaju na stranom tržištu na kojem do sada nisu bili prisutni ili koji na strano tržište na kojem su već prisutni plasiraju novi proizvod i/ili uslugu.

Polica osiguranja za male izvoznike i izvoznike početnike

U studenom 2014. godine, kao dodatnu mjeru poticanja izvoza, HBOR je u okviru postojeće Klauzule izuzeća za osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja razvio i usvojio novi program osiguranja naplate izvoznih potraživanja namijenjen izvoznicima s godišnjim izvoznim prometom do 2 milijuna eura i s odgodom plaćanja do 180 dana, neovisno iz kojih zemalja su njihovi Inozemni kupci (osiguranje potraživanja iz cijelog svijeta). Program je namijenjen najmanjim poduzetnicima, obiteljskim firmama te poduzetnicima koji tek započinju s prodajom svojih proizvoda i usluga na inozemnom tržištu s obzirom na to da za takva društva ne postoji ponuda osiguranja na privatnom tržištu osiguranja. Dodatne prednosti korištenja

ovog programa osiguranja su jednostavnost ugovaranja, pokrće do 95% rizika, minimalne administrativne obveze za izvoznika, dobivanje odštete od HBOR-a u kratkom roku te povoljne premije.

Kreditiranje po Modelu okvirnih kredita s poslovnim bankama i suradnja s leasing društvima

S ciljem povećanja brzine i dostupnosti povoljnih kredita HBOR-a, HBOR je uveo način odobravanja putem okvirnih kredita s poslovnim bankama, a novost je i suradnja s leasing kućama.

Kreditiranja projekata sufinanciranih sredstvima EU fondova – uvedena 3 nova programa

Jedna od strateških odrednica Uprave HBOR- a je podrška korisnicima EU projekata, i to onih koji se financiraju sredstvima Europskih strukturnih i investicijskih fondova. Upravo stoga je HBOR uveo nove programe kreditiranja namijenjene olakšanju i poticanju apsorpcije EU fondova. Ovim programima kreditiraju se projekti javnog i privatnog sektora, te projekti ruralnog razvoja, ribarstva i vinske omotnice koji se sufinanciraju sredstvima ESI fondova i to na način da će odobrenim kreditom biti omogućeno financiranje kako prihvatljivih, tako i neprihvatljivih izdataka po pojedinim natječajima, odnosno zatvaranje cjelokupne financijske konstrukcije.

Mikrokreditiranje uz garanciju CIP

Zahvaljujući potpisanom CIP ugovoru o jamstvu između HBOR-a i EIF-a novim programom mikro poduzetnicima je olakšan pristup financiranju zbog značajno smanjenih zahtjeva za instrumentima osiguranja. Za osiguranje povrata kredita poslovna banka će prihvaćati zadužnice od klijenta, a ovisno o procijeni može zatražiti i mjenice te zasnovati založno pravo na imovini ali isključivo onoj koja se nabavlja iz sredstava kredita.

Kreditiranje se provodi putem poslovnih banaka, a kamatnu stopu za krajnjeg korisnika utvrđuje poslovna banka ovisno o procijeni rizika plasmana.

Kreditiranje društava koja su uspješno okončala postupak predstečajne nagodbe

Kako bi omogućio oporavak poslovanja i očuvanje radnih mjesta, HBOR je uveo mogućnost kreditiranja malih i srednji poduzetnika koji su uspješno okončali postupak predstečajne nagodbe. Društva čiji će se zahtjevi za kredit razmatrati mogu biti ona kojima su financijske

institucije podržale plan restrukturiranja ili odobrile reprogramiranje obveza, koja su započela s operativnim restrukturiranjem te koja su osigurala tržište za svoje proizvode ili usluge.

Kreditiranje po Modelu podređenog duga

Kako bi se ojačala sposobnost malih i srednjih poduzetnika za realizaciju investicijskih projekata, HBOR je uveo mogućnost kreditiranja po modelu podređenog duga. Po ovom modelu, poduzetnici kredit HBOR-a počinju otplaćivati nakon što je otplaćen kredit poslovne banke. Cilj ove mjere je kreditiranje projekata kod kojih su investitori suočeni s problemom nedostatnog kapitala i instrumenata osiguranja za kredite.

Činidbene bankarske garancije za poslove na domaćem tržištu

Osim izvoznih činidbenih bankarskih garancija, HBOR je uveo mogućnost izdavanja garancija i za ugovaranje i realizaciju projekata na domaćem tržištu čime se želi potaknuti povećanje poslovne aktivnosti malih i srednjih poduzetnika. Posebno se ovo odnosi na izvođače radova i dobavljače opreme za projekte koji se financiraju sredstvima EU fondova, te društva koja su uspješno okončala postupak predstečajnih nagodbi.

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO – NAJBROJNIJI KORISNICI HBOR-ovih SREDSTAVA

Malim i srednjim poduzetnicima po svim programima odobreno je 728 kredita u iznosu od 2,1 milijardi kuna, odnosno od ukupnog broja kredita 82 posto bilo je za male i srednje poduzetnike.

Mali i srednji poduzetnici su tijekom 2014. godine koristili sredstva po 21 kreditna programa HBOR-a koji se provode izravno ili putem poslovnih banaka. Najveći interes malih i srednjih poduzetnika bio je za program kreditiranja Priprema izvoza, Malo i srednje poduzetništvo te za programe kreditiranja projekata sufinanciranih iz fondova Europske unije.

U okviru svoje uloge kao razvojne banke, HBOR kreditira posebne skupine poduzetnika koje imaju otežan pristup kreditnim sredstvima. Ovo se ponajprije odnosi na poduzetnike početnike, mlade poduzetnike i žene poduzetnice za koje je HBOR razvio posebne programe s posebno povoljnim i prilagođenim uvjetima, a tijekom 2014. godine ovim programima podržan je 131 projekt.

Niz gore opisanih mjera uvedene su upravo s ciljem poticanja poslovanja malih i srednjim poduzetnika te olakšavanja pristupa upravo ove grupe poduzetnika povoljnim kreditnim sredstvima.

Tijekom 2014. godine HBOR je potpisao ugovor s Europskim investicijskom fondom (EIF) te su početkom 2015. godine potpisani ugovori o suradnji s poslovnim bankama potrebni za implementaciju novog programa za mikrokreditiranje s garancijskim instrumentom CIP (Competitiveness and Innovation Framework Programme).

KREDITIRANJE PROJEKATA SUFINANCIRANIH IZ EU FONDOVA – ODOBRENO DVOSTURKO VIŠE SREDSTAVA

U izvještajnoj godini odobreno je 163 kredita za projekte sufinancirane iz EU fondova u ukupnom iznosu od 609,5 milijuna kuna od čega je 279,2 milijuna bilo odobreno izravno. Ovaj iznos predstavlja značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada je ukupno za korisnike EU fondova bilo odobreno 274,5 milijuna kuna, odnosno 73 kredita. Većina projekata sufinanciranih iz EU fondova koje je HBOR kreditno pratio bili su oni malih i srednjih poduzetnika.

FONDOVI ZA GOSPODARSKU SURADNJU: ULAGANJE TIJEKOM 2014. GODINE

U drugoj polovici 2010. godine, Odlukom Vlade Republike Hrvatske, HBOR je imenovan kvalificiranim ulagateljem za sudjelovanje u osnivanju Fondova za gospodarsku suradnju (FGS) te za svoje ime, a za račun Vlade Republike Hrvatske u svaki od FGS-ova ulaže iznos koji odgovara iznosu koji će u isti FGS uložiti privatni ulagatelj. Područje ulaganja FGS-ova su trgovačka društva koja imaju sjedišta u RH i koja isključivo ili pretežito obavljaju svoju djelatnost na području RH, a predviđeno trajanje ulaganja je 10 godina uz mogućnost produljenja maksimalno za 2 godine. Najviša obveza uplate Vlade RH prema jednom FGS-u može iznositi do 300 milijuna kuna.

FGS-ovi su osnovani i poslovali su u skladu sa Zakonom o investicijskim fondovima (NN 150/05), kao otvoreni investicijski fondovi rizičnog kapitala s privatnom ponudom te je početkom 2011. godine osnovano pet FGS-ova koji su udovoljili svim propisanim uvjetima i dobili odobrenje za rad od HANFA-e. U srpnju 2013. godine stupio je na snagu novi Zakon o alternativnim investicijskim fondovima (ZAIF -NN, br.16/13) kojim je propisano poslovanje FGS-ova.

Sukladno navedenom, društva za upravljanje FGS-ovima su tijekom 2014. godine provela usklađenje dotadašnjih statutarnih dokumenta, Prospekt i Statut Fonda, sa ZAIF-om i pripadajućim Pravilnicima koje je propisala regulatorna agencija HANFA.

U 2014. godini donesene su odluke za ulaganje u 7 projekata u ukupnom iznosu većem od 250 milijuna kuna od čega se 50 posto odnosi na udio Republike Hrvatske. Sredstva su uložena u jedno društvo koje posluje u poljoprivrednoj industriji te u jedno društvo u sektoru turizma. Ostala ulaganja odnose se na društva u kojima FGS-ovi već imaju svoje udjele, a dodatna sredstva su im odobrena u svrhu širenja na domaćem i ino tržištu. Radi se o IT sektoru, drvnoj industriji, poljoprivredi i tekstilnoj industriji. Društva koja su bila predmet ulaganja ukupno su zapošljavala 1077 radnika.

Tijekom 2014. godine Povjerenički odbor je otkazao upravljanje Fondom društvu za upravljanje Alternative Private Equity d.o.o., od četiri društva za upravljanje koja su se javila na Poziv za dostavu Pisma namjere za preuzimanje Alternative Private Equity FGS jednoglasno je odabrano društvo Nexus PE Partneri d.o.o.

HBOR KAO IZVOZNA BANKA I IZVOZNO KREDITNA AGENCIJA REPUBLIKE HRVATSKE

Provođenjem programa poticanja izvoza HBOR nastoji doprinijeti povećanju konkurentnosti i vrijednosti hrvatskog izvoza te poboljšati prepoznatljivost i kvalitetu naših proizvoda i usluga na svjetskom tržištu.

U okviru svoje zadaće poticanja izvoza, HBOR putem programa kreditiranja, izdavanja činidbenih garancija po nalogu izvoznika i osiguranja izvoznih potraživanja prati izvoznike u svim fazama izvoza, počevši od pregovaranja pa do konačne naplate ostvarenog izvoza. HBOR je, kao hrvatska izvozna banka i izvozno kreditna agencija, razvio sustav financijske potpore izvoznicima kakve imaju i druge izvozne banke i izvozno-kreditne agencije kako bi izvoznici mogli ravnopravno konkurirati na međunarodnom tržištu.

Uz programe namijenjene isključivo izvoznim poslovima, HBOR izvoznike prati i kratkoročnim i dugoročnim kreditnim linijama uz povoljne kamatne stope. Tako su izvoznicima na raspolaganju investicijski krediti namijenjeni npr. proširenju i modernizaciji proizvodnje, izgradnji novih pogona, ali i različiti krediti za obrtna sredstva koji nisu nužno vezani isključivo za izvozni posao, već je korištenje tih sredstava namijenjeno povećanju konkurentnosti poduzetnika što je i preduvjet za ostvarivanje uspješnog izlaska na inozemno tržište.

Hrvatske izvoznike je HBOR tijekom 2014. godine podržao u ukupnom iznosu od 4,6 milijarde kuna: izvoznicima je po svim programima odobreno ukupno 307 kredita u iznosu od gotovo 3,4 milijardi kuna, kroz police osiguranja izvoza osiguran je izvozni promet u vrijednosti milijardu kuna i odobreno 29 činidbenih bankarskih garancija po nalogu izvoznika u iznosu od 154,9 milijuna kuna. Izdavanjem činidbenih bankarskih garancija HBOR pruža potporu hrvatskim izvoznicima pri ugovaranju i realizaciji izvoznih poslova, posebno u slučajevima kada poslovne banke nisu u mogućnosti podržati izvozni posao zbog toga što je izvoznik kod istih dosegao svoj limit.

Tijekom 2014. godine najtraženiji program HBOR-a bio je Priprema izvoza po kojemu je odobreno 136 kredita u iznosu od gotovo jedne milijarde kuna.

Uvođenjem nove police osiguranja izvoza za male izvoznike i izvoznike početnike te snižavanjem kamatne stope za sredstva namijenjena pripremi proizvoda i usluga za izvoz za nove izvoznike, HBOR je prilagodio svoje usluge i najmanjim izvoznicima ili poduzetnicima koji

tek razmišljaju u izvozu kako bi olakšao i ohrabrio ih na internacionalizaciju njihovog poslovanja.

POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA U 2014. GODINI

Poslovi osiguranja izvoza obuhvaćaju niz programa osiguranja kroz koje HBOR može osigurati izvoznikova potraživanja za isporučenu robu i usluge inozemnim kupcima, financijske kredite banaka za pripremu izvoza ili za financiranje kupaca u inozemstvu kao i činidbene garancije izdane po izvoznim poslovima.

Temeljem Klauzule izuzeća za poslove osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja od privremeno neutrživih rizika, a koja je na snazi do 31.12.2018. godine, HBOR izvoznicima osigurava naplatu kratkoročnih potraživanja od kupaca u inozemstvu, te pruža uslugu reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja privatnim kreditnim osigurateljima i to za one rizike koje nije moguće reosigurati na privatnom tržištu. Kroz navedenu uslugu HBOR daje dodatni poticaj hrvatskom izvozu te nadopunjuje nedostatak ponude na privatnom tržištu kreditnog osiguranja, istovremeno poštujući pravila tržišnog natjecanja.

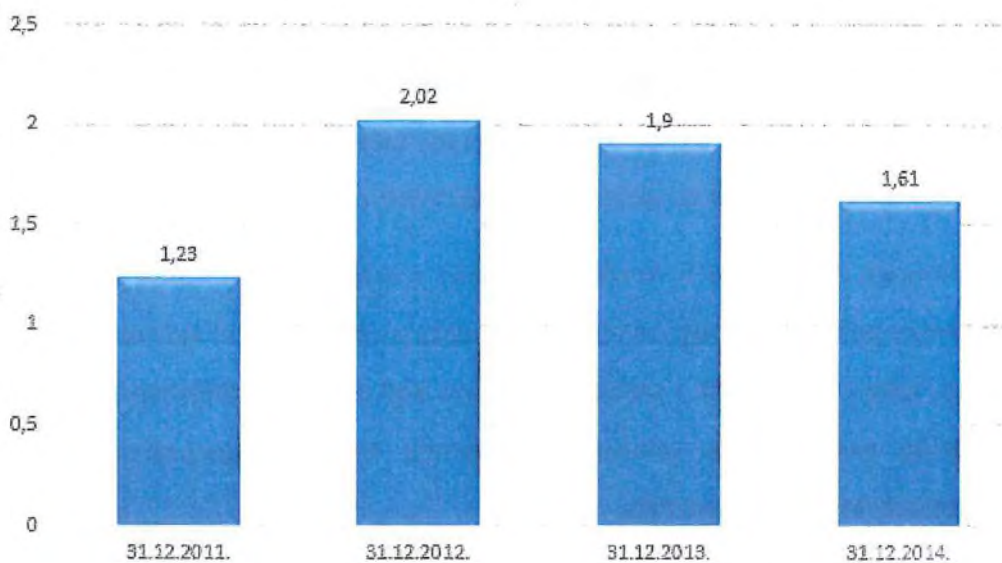
HBOR, kao i mnoge druge izvozno-kreditne agencije u državama članicama EU, kroz poslove osiguranja izvoza posebno nastoji podržati kako izvoz u sektorima od važnosti za nacionalno gospodarstvo, tako i izvoz malih i srednjih društava koji doprinosi dodatnom zapošljavanju, rastu hrvatskog gospodarstva odnosno promicanju hrvatskih gospodarskih interesa i internacionalizaciji hrvatskih izvoznika.

Vlada RH je u svibnju 2014. godine usvojila Akcijski plan podrške izvozu za razdoblje 2014. – 2015. godine. HBOR je jedna od institucija kojoj su dodijeljene određene aktivnosti i mjere za provedbu istog. Jedna od navedenih mjera u okviru aktivnosti za povećanje konkurentnosti je nastavak izdavanja polica osiguranja u okviru programa osiguranja činidbenih garancija za izvozne poslove, kao jednog od važnih instrumenata osiguranja bankama kako bi se potaknule na izdavanje potrebnih garancija za zaključenje novih te izvršenje postojećih izvoznih ugovora hrvatskih izvoznika. U okviru navedene mjere, HBOR i dalje aktivno prati izvoznike kroz Program osiguranja činidbenih bankarskih garancija te u suradnji s poslovnim bankama i područnim uredima HBOR-a promovira program osiguranja garancija.

HBOR je u 2014. godini kroz sve police osiguranja osigurao milijardu kuna izvoznog prometa RH, te je hrvatskim izvoznicima i bankama koje financijski prate izvoznike odobrio pokriće u vrijednosti od 457,45 milijuna kuna za novougovorene izvozne poslove, od kojih su pojedinačno najznačajniji izvozni poslovi realizirani na tržištima Grčke i Kosova.

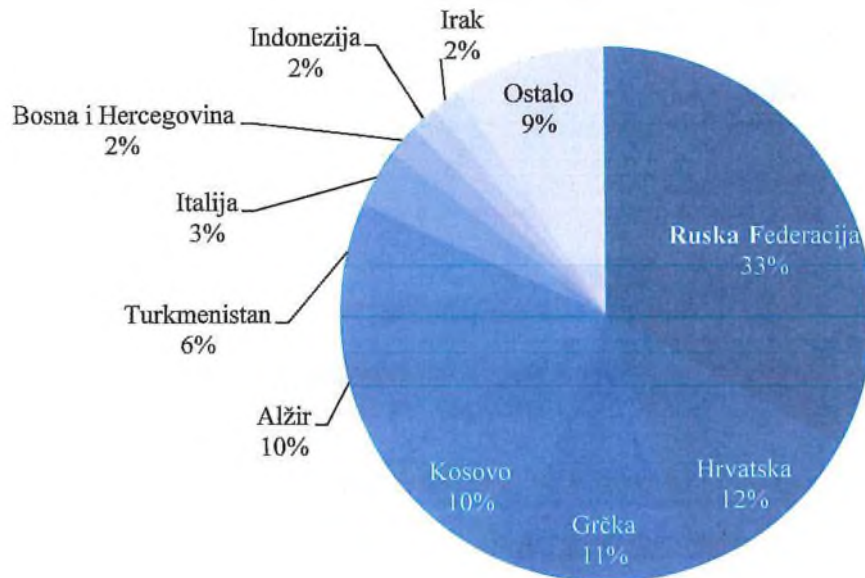
Na dan 31.12.2014. godine bruto izloženost HBOR-a po poslovima osiguranja izvoza iznosila je 1,61 milijarde kuna, što predstavlja smanjenje od 16 posto u odnosu na 31.12.2013. godine. Pad izloženosti u odnosu na proteklu godinu rezultat je najvećim dijelom isteka 10 polica osiguranja po programu srednjoročno-dugoročnog osiguranja (kredita dobavljača i kredita kupcu) ukupne vrijednosti 309,57 milijuna kuna.

Pregled izloženosti po poslovima osiguranja po godinama u milijardama kuna

HBOR je kroz programe osiguranja izvoza u 2014. godini podržao izvoz hrvatskih roba i usluga u 47 zemalja svijeta prema ukupno 467 inozemnih kupaca. Na dan 31.12.2014. godine HBOR je imao 489 aktivnih limita osiguranja.

Odobreno osiguranje u 2014. godini, po zemljama

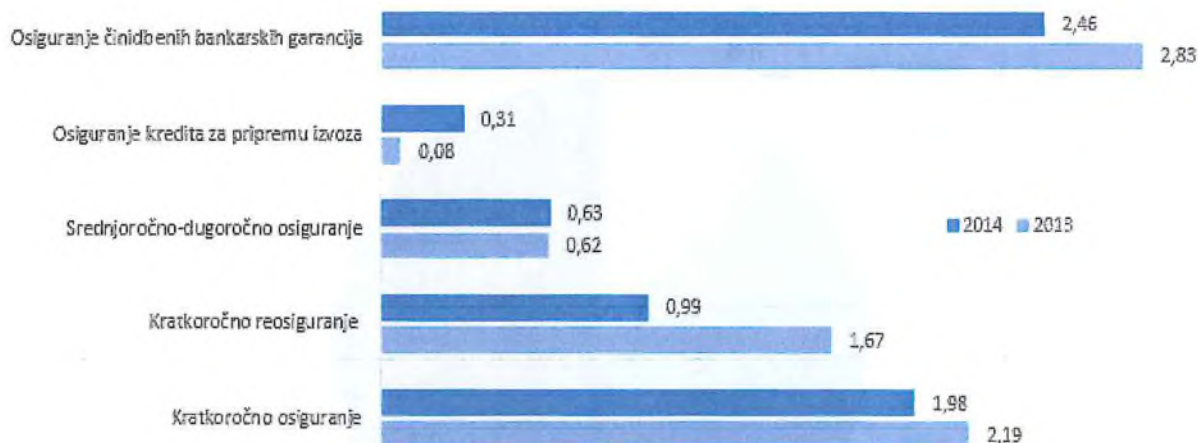
U promatranom razdoblju odobreno je najviše pokrića rizika za izvoz prema kupcima u Ruskoj Federaciji, Grčkoj i Kosovu. Kroz program osiguranja kredita za pripremu izvoza, koji u 2014. godini čini 12% ukupno odobrenog osiguranja, HBOR je hrvatskim poduzećima dao dodatni poticaj izvozu. Također, HBOR je nastavio podržavati hrvatske izvoznike i osiguravati rizike kupaca u Ruskoj Federaciji, uz pojačani monitoring dužnika, unatoč povećanom političkom riziku zemlje.

Premije osiguranja i odštete

Po poslovima osiguranja izvoza u 2014. godini naplaćeno je 6,37 milijuna kuna premije osiguranja, što predstavlja smanjenje od 14 posto u odnosu na 2013. godinu. Do smanjenja je došlo poglavito zbog smanjenja naplaćene premije po poslovima reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja zbog smanjenja reosigurateljnih kvota s privatnim osigurateljem u 2014. godini i povlačenja HBOR-a, kao državnog osiguratelja, iz pokrića rizika kupaca iz zemalja za koje je postojala ponuda na privatnom tržištu reosiguranja. Također, pad prihoda po premijama je i rezultat smanjenja naplaćene premije po poslovima osiguranja činidbenih bankarskih garancija te zbog izmjena premijskog sustava za osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja.

Naplaćene premije po vrstama osiguranja u 2013. i 2014. godini u milijunima kuna

Tijekom 2014. godine osigurancima je isplaćeno 14 odšteta u iznosu od 9,01 milijuna kuna. Odštete su posljedica ostvarenja komercijalnog rizika produženog neplaćanja kupaca iz Slovenije, Italije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Njemačke i Makedonije te ostvarenja političkog rizika u Iranu. Ukupan iznos isplaćenih odšteta u 2014. godini za 50% je manji od iznosa isplaćenih odšteta u 2013. godini. Najveći iznos odšteta isplaćenih u 2014. godini, kao i tijekom 2013. godine, odnosi se na neplaćanje dužnika iz Bosne i Hercegovine zbog kojega je isplaćeno 6,30 milijuna kuna što čini gotovo 70% svih isplaćenih odšteta u 2014. godini.

Odšteta isplaćena zbog nastupa političkog rizika u Iranu posljedica je EU sankcija. Posljedično je zbog sankcija dužnik u Iranu bio u nemogućnosti platiti dugovanja vezana uz projekt u kojem je hrvatski izvoznik sudjelovao zajedno s inozemnim partnerima i to po ugovoru o reosiguranju kredita banci kupca zaključenim sa OeKB Oesterreichische Kontrollbank AG, Austrija, i SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Slovenija.

HBOR je u 2014. godini regresno naplatio ukupno 0,98 milijuna kuna od dužnika po ranije isplaćenim odštetama što predstavlja povećanje od 15% u odnosu na prethodnu godinu.

Osiguranje i reosiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja

HBOR je u 2014. godini osigurao 788,57 milijuna kuna izvoza robe široke potrošnje kroz programe osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja i to najviše izvoznicima koji se bave proizvodnjom farmaceutskih proizvoda, staklene ambalaže, proizvoda od aluminija, proizvoda od drva te trgovinom na veliko.

Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Srbiji, Ruskoj Federaciji i Bosni i Hercegovini, a isti je zabilježio smanjenje od 32 posto u odnosu na 2013. godinu. Uzrok smanjenja vrijednosti je uslijed smanjenog prijavljenog izvoznog prometa od strane osiguranika koji se dogodio dijelom radi prelaska osiguranika privatnom osiguratelju te dijelom zbog smanjenja reosiguranog prometa.

U lipnju 2014. godine izmijenjen je premijski sustav za osiguranje kratkoročnih izvoznih potraživanja, na način da su HBOR-ove police osiguranja cjenovno dostupnije osiguranicima.

Srednjoročno – dugoročno osiguranje

Za izvoz kapitalnih dobara i usluga tijekom 2014. godine odobreno je 36,75 milijuna kuna limita osiguranja, pri čemu je vrijednosno najznačajnije osiguranje isporuke broda hrvatskog brodogradilišta u Turkmenistan. Osim toga, za hrvatske izvoznike osigurana je isporuka dijelova za remont generatora i radovi remonta za kupca u Nigeriji te je odobreno osiguranje za izvozni posao u Iraku. Dodatno, HBOR je u 2014. godini izdao tri indikativne i neobvezujuće ponude osiguranja za potencijalne izvozne poslove u ukupnom iznosu od cca. 214,48 milijuna kuna za tržišta Norveške, SAD-a i Armenije.

Osiguranje činidbenih bankarskih garancija

HBOR je tijekom 2014. godine kroz police osiguranja odobrio pokriće za izdane bankarske garancije u ukupnoj vrijednosti 143,33 milijuna kuna pri čemu su vrijednosno najznačajniji izvozni posao isporuke hrvatskih brodova u Grčku te izgradnja dalekovoda na Kosovu. Osim navedenog, produljene su police osiguranja za izvozne poslove u Alžiru i Sloveniji. Također, izdana je jedna obvezujuća ponuda za osiguranje garancije za izvozni posao u Alžiru u iznosu 10,86 milijuna kuna.

PRIBAVLJANJE SREDSTAVA: OSIGURANI POVOLJNI IZVORI FINANCIRANJA

HBOR je i tijekom 2014. godine nastavio uspješnu suradnju s posebnim financijskim institucijama s ciljem financiranja projekata hrvatskih poduzetnika.

U siječnju 2014. godine HBOR je zaključio ugovor o kreditu s Europskom investicijskom bankom u iznosu od 25,0 milijuna eura. Zajam je namijenjen financiranju društva Hoteli

Dubrovačka rivijera d.d. u modernizaciju, obnovu i izgradnju hotela i objekata navedenog društva čija vrijednost ukupne investicije iznosi oko 50,0 milijuna eura.

Uz navedeno, Europska investicijska banka je dana 13. ožujka 2014. godine odobrila HBOR-u zajam u iznosu od 800,0 milijuna eura za poticanje malog i srednjeg poduzetništva i inovativnih projekata te za financiranje projekata javnih i privatnih srednje kapitaliziranih poduzeća. Dana 24. ožujka 2014. godine zaključena su dva ugovora o prvoj tranši zajma u ukupnom iznosu od 400,0 milijuna eura, a sredstva prve tranše u iznosu 250,0 milijuna eura namijenjena su za financiranje malog i srednjeg poduzetništva, dok je preostalih 150,0 milijuna eura namijenjeno za financiranje projekata javnih i privatnih srednje kapitaliziranih poduzeća koja ulažu u projekte bazirane na znanju, infrastrukturu i zaštitu okoliša.

Suradnja EIB-a i HBOR-a započela je 2001. godine, a EIB i HBOR su do sada zaključili dvanaest ugovora o zajmu u iznosu od 1,78 milijardi eura.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Temeljem Zakona o HBOR-u, Banka je dužna rizike u poslovanju svoditi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja. Banka u procesu upravljanja rizicima kontinuirano utvrđuje, procjenjuje, odnosno mjeri, prati, ovladava i kontrolira rizike kojima je u poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Način, postupci i učestalost procjene, odnosno mjerenja rizika propisani su internim aktima Banke. U svakodnevnom poslovanju Banka upravlja kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke, valutnim rizikom, operativnim rizikom i rizikom eksternalizacije putem politika, procedura, metodologija, pravilnika, limita te kontrola.

Banka ima funkcionalno i organizacijski odvojenu i neovisnu organizacijsku jedinicu za kontrolu rizika u poslovanju koja je neposredno odgovorna Upravi. Ova organizacijska jedinica odgovorna je za utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje nadzor i kontrolu rizika kojima je Banka u svom poslovanju izložena ili bi mogla biti izložena. Svoju funkciju ostvaruje i analizom, davanjem prijedloga i preporuka za adekvatno upravljanje izloženošću kreditnim i nekreditnim rizicima, zatim razvojem politika, procedura i metodologija vezanih za rizike, predlaganjem i praćenjem poštivanja usvojenih limita izloženosti, izvješćivanjem Uprave i nadležnih odbora o rizicima i sl.

Pri procjeni, odnosno mjerenju rizika Banka uvažava povijesne podatke, planove poslovanja, trenutne i očekivane tržišne uvjete te specifičnosti Banke kao posebne financijske institucije. O rezultatima mjerenja i procjene te provedenih analiza iz područja rizika izvještavaju se odbori za upravljanje rizicima, Uprava i Nadzorni odbor. Utvrđen je sustav limita za upravljanje, praćenje i kontrolu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, kamatnog rizika u knjizi banke i valutnog rizika. Banka provodi analize osjetljivosti i analize scenarija pod pretpostavkom promjene jednoga, odnosno više faktora rizika u redovnim i stresnim okolnostima te se o rezultatima istih izvještavaju nadležna tijela HBOR-a. Kontinuirano se razvijaju sustavi pro-aktivnog upravljanja rizicima radi smanjenja potencijalnih budućih rizika.

Uprava HBOR-a odgovorna je za provođenje strategije upravljanja rizicima te uspostavljanje i provođenje učinkovitog i pouzdanog sustava upravljanja svim rizicima. Za ostvarenje svoje funkcije Uprava je svoja ovlaštenja delegirala na četiri odbora za upravljanje rizicima:

- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom - upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom u knjizi banke i valutnim rizikom u okviru propisanih politika i procedura kojima je regulirano ovo područje
- Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika - upravlja kreditnim rizikom u okviru propisanih politika, procedura i ostalih internih akata vezanih uz kreditni rizik
- Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a - upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije
- Odbor za upravljanje poslovnim promjenama - upravlja poslovnim promjenama (koordinacija postupka predlaganja, odobravanja, praćenja i uvođenja poslovnih promjena) s ciljem smanjenja rizika pri uvođenju poslovnih promjena.

Strategija upravljanja rizicima usmjerena je prema postizanju i održavanju kvalitetnog i efikasnog sustava upravljanja rizicima usklađenog s domaćim i stranim bankarskim praksama te preporukama Hrvatske narodne banke, europske regulative i Baselskog odbora primjenjivim na HBOR kao posebnu financijsku instituciju.

Kreditni rizik

Banka kontrolira kreditni rizik putem kreditnih politika, pravilnika i propisanih procedura rada u kojima su utvrđeni sustavi unutarnjih kontrola s ciljem preventivnog djelovanja na rizik.

Uprava HBOR-a vodi konzervativnu politiku upravljanja kreditnim rizikom. Sustav upravljanja kreditnim rizikom čini najvažniji dio poslovne politike HBOR-a i bitan je činitelj njezine strategije poslovanja zbog čega je ovo područje regulirano posebnim aktom - Procedurama upravljanja kreditnim rizikom, koji se primjenjuje na sve faze kreditnog procesa (od razvoja novih bankarskih proizvoda, zahtjeva za kredit, praćenja poslovanja klijenta do konačne otplate kredita). Procedure upravljanja kreditnim rizikom su sveobuhvatan dokument koji obuhvaća zasebne metodologije namijenjene ocjeni različitih ciljnih skupina klijenata.

U svrhu ublažavanja kreditnog rizika i smanjenja troškova poslovanja, a sukladno Zakonu o HBOR-u, dio svojih plasmana Banka odobrava putem poslovnih banaka koje snose rizik povrata plasmana krajnjeg korisnika. Svi izravni plasmani uglavnom su osigurani hipotekom na nekretninama te, ako je to moguće, kao osiguranje od kreditnog rizika Banka pribavlja jamstvo HAMAG BICRO-a te ostale vrste jamstava i garancija. Ovisno o vrsti instrumenta osiguranja, kreditnom programu, općim uvjetima osiguranja ili odluci nadležnog tijela, Banka je odredila potreban omjer plasmana i osiguranja.

Banka kroz razvojne programe kreditiranja obuhvaća područje cijele Republike Hrvatske s naglaskom na područja posebne državne skrbi. Kreditni rizik je rasprostranjen po geografskim područjima, djelatnostima, sektorima te kreditnim programima. Banka nastoji izbjeći pretjeranu koncentraciju kreditnog rizika te povoljnijim uvjetima i novim kreditnim programima (proizvodima) potaknuti razvoj slabije razvijenih područja Republike Hrvatske u skladu s državnim strategijom razvoja pojedinih djelatnosti.

Rizik likvidnosti, valutni rizik i kamatni rizik u knjizi banke

Kroz djelovanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Banka osigurava kvalitetno upravljanje rizikom likvidnosti te valutnim rizikom i kamatnim rizikom u knjizi banke. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva svođenje kamatnog i valutnog rizika te rizika likvidnosti na najmanju mjeru. Izravnim i neizravnim uključivanjem većine organizacijskih jedinica Banke u rad Odbora za

upravljanje aktivom i pasivom nastoji se osigurati kvalitetan, integriran i sveobuhvatan sustav upravljanja navedenim rizicima.

Rizik likvidnosti

Temeljna načela i principi upravljanja rizikom likvidnosti HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

U svrhu upravljanja rizikom likvidnosti, Banka je uspostavila sustav limita te prati i kontrolira njihovo poštivanje, održava potrebnu razinu rezerve likvidnosti, kontinuirano prati tekuću i planiranu likvidnost, osigurava dostatna kunska i devizna sredstva potrebna za pravovremeno podmirenje obveza te za isplate po odobrenim kreditima i planiranim odobrenjima kredita. Pri upravljanju rizikom likvidnosti Banka prati i nastoji postići ročnu usklađenost postojećih i planiranih plasmana i njihovih izvora. Banka nema depozite građana te nije izložena značajnijim dnevnim oscilacijama likvidnosti. Praćenje rizika likvidnosti Banka provodi i kroz analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja. Procedurama su utvrđeni signali ranog upozorenja te postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize likvidnosti.

Kamatni rizik u knjizi banke

Temeljna načela i principi upravljanja kamatnim rizikom Banke utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Za mjerenje i praćenje kamatnog rizika Banka provodi analizu kamatnog jaza. Kamatni jaz se izrađuje za određena razdoblja prema mogućnosti promjene kamatnih stopa i prikazuje osjetljivost Banke na promjene kamatnih stopa. Provodi se i detaljna razrada kamatnih stopa po valuti, vrsti i visini kamatne stope te se izrađuju projekcije kretanja prosječnih ponderiranih kamatnih stopa izvora i plasmana. Ovisno o razini kamatnog jaza odlučuje se o vrstama kamatnih stopa budućih zaduženja i plasmana, sve s ciljem svođenja jaza na najmanju razinu. Pored usklađivanja kamatnih stopa izvora i plasmana prate se trenutni tržišni uvjeti i prognoze kretanja osnovnih tržišnih pokazatelja.

Valutni rizik

Temeljna načela i principi upravljanja valutnim rizikom HBOR-a utvrđeni su internim aktima te odlukama i zaključcima Uprave i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Postavljene su metode za mjerenje, odnosno procjenu, praćenje i upravljanje valutnim rizikom, utvrđeni su limiti, postupci u slučaju naznake, kao i nastupa krize te su definirana izvješća potrebna za cjelovito ovladavanje ovim rizikom.

Za mjerenje izloženosti valutnom riziku Banka prati otvorenost devizne pozicije. Osim dnevnog praćenja otvorenosti devizne pozicije i projiciranja njezinog kretanja, Banka za potrebe procjene i mjerenja valutnog rizika koristi i VaR model kao pomoćni model te redovito izvještava nadležna tijela o najvećim potencijalnim gubicima po značajnim valutama. Provode se analize scenarija i analize osjetljivosti pod pretpostavkom redovnih i stresnih uvjeta poslovanja.

Operativni rizik

Temeljna načela upravljanja operativnim rizikom utvrđena su krovnim aktom Politike upravljanja operativnim rizikom, uspostavljena je struktura upravljanja i odgovornosti u sustavu, utvrđen pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik te uspostavljen sustav izvještavanja.

Za praćenje i nadziranje rada informacijskog sustava zadužen je Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a čiji je osnovni cilj upravljanje resursima informacijskog sustava uz uspostavljanje odgovarajuće razine učinkovitosti i sigurnosti informacijskog sustava kako bi se osiguralo, između ostalog, primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije. Nadzor nad sigurnošću informacijskog sustava obavlja funkcija kontrole sigurnosti informacijskog sustava. U okviru ove funkcije uspostavljen je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja.

Rizik eksternalizacije

Banka upravlja rizikom eksternalizacije temeljem internih akata usklađenih s regulativom HNB-a primjenjivom na Banku kao posebnu financijsku instituciju. Internim aktima kojima je propisano upravljanje ovim rizikom utvrđeni su postupci provođenja eksternaliziranih

aktivnosti, upravljanje odnosima s pružateljima usluga te svođenje rizika na najmanju mjeru.

Uspostavljena je centralna evidencija o eksternaliziranim aktivnostima, a o materijalno značajnim eksternalizacijama godišnje se izvještava Upravu i Nadzorni odbor Banke.

KONTROLA I REVIZIJA

Kontrola i revizija dio je sustava nadzora HBOR-a zadužen za praćenje ukupnog poslovanja temeljenog na zakonitosti i internim aktima HBOR-a, koji se provodi primjenom standarda interne revizije. Kontrola i revizija organizacijski je nezavisna u obavljanju poslova te samostalno određuje način rada, izvještavanja, nalaza, mišljenja i preporuka. Za svoj rad odgovara administrativno Upravi, a funkcionalno Revizorskom i Nadzornom odboru HBOR-a koje izvještuje tromjesečno odnosno polugodišnje. Temeljem izvješća o reviziji, na prijedlog Kontrole i revizije, Uprava donosi potrebne odluke za poduzimanje korektivnih mjera i aktivnosti. S nalazima revizija obavljenih tijekom 2014. godine, kao i o statusu danih preporuka i poduzetim aktivnostima Uprava, Revizorski i Nadzorni odbor upoznati su u okviru redovitog izvještavanja o radu Kontrole i revizije.

FUNKCIJA PRAĆENJA USKLAĐENOSTI

Funkcija praćenje usklađenosti uspostavljena je kao neovisna i trajna funkcija. Poslovi praćenja usklađenosti uključuju utvrđivanje i procjenu rizika usklađenosti kojem je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen, savjetovanje Uprave i drugih odgovornih osoba o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila uključujući i informiranje o aktualnostima iz tih područja.

Funkcija praćenja usklađenosti vrši procjenu učinaka koje će na poslovanje HBOR-a imati izmjene relevantnih propisa, procjenjuje usklađenost novih proizvoda ili novih postupaka s relevantnim zakonima i propisima kao i s izmjenama propisa savjetuje u dijelu pripreme obrazovnih programa vezanih za usklađenost, te sudjeluje u vođenju postupaka po prigovorima i prijavama nepravilnosti. Funkcija praćenja usklađenosti podnosi periodička izvješća Upravi, Revizorskom i Nadzornom odboru HBOR-a.

LJUDSKI POTENCIJALI

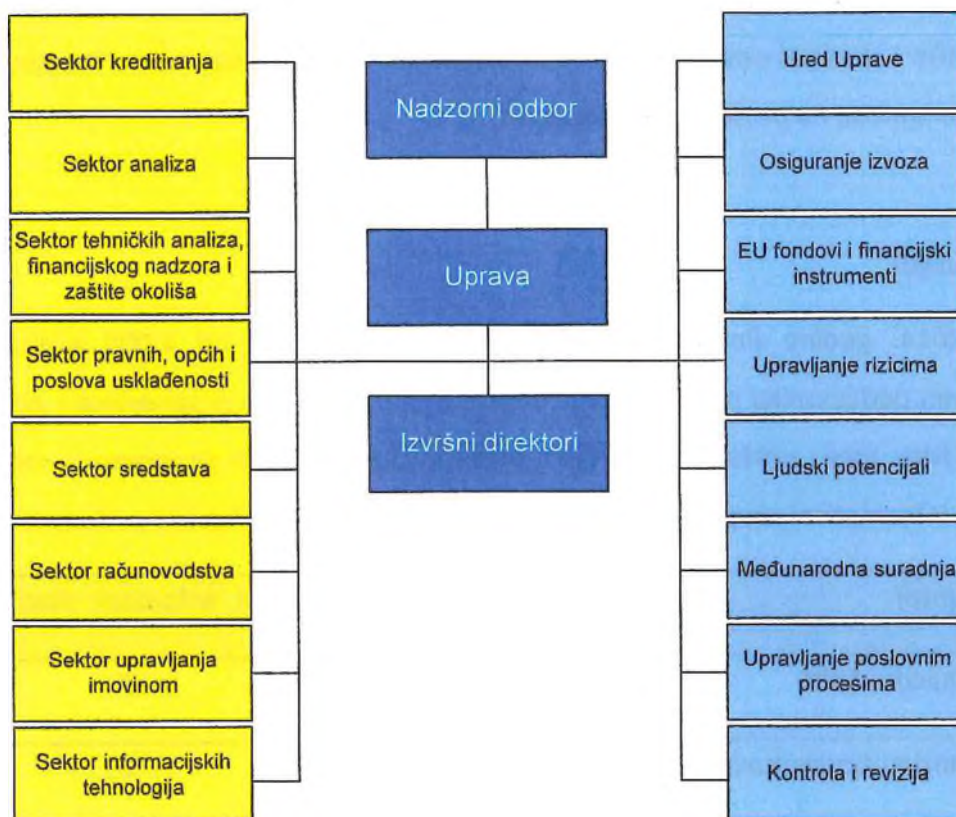
U strategiji razvoja ljudskih potencijala svakom se pojedincu nastoji omogućiti ostvarenje osobnog i profesionalnog potencijala, kako bi se razvili i zadržali stručni, motivirani i zadovoljni zaposlenici koji su važan dio procesa društveno odgovornog financiranja i uspješnog poslovanja banke. Navedena strategija ostvaruje se kroz brojne mjere upravljanja ljudskim potencijalima koje Hrvatska banka za obnovu i razvitak već dugi niz godina provodi i neprestano usavršava.

Redoviti procesi i aktivnosti vezani uz upravljanje ljudskim potencijalima pokrivaju cjelokupni tijek karijere zaposlenika u organizaciji te omogućavaju podršku organizaciji u ključnim pitanjima vezanim na ljudske potencijale. Hrvatska banka za obnovu i razvitak pozicionira funkciju Ljudskih potencijala u izravnu nadležnost Uprave, čime se i ujedno i omogućava aktivna uključenost pitanja iz područja upravljanja ljudskim potencijalima u cjelokupnu strategiju i načine njezinog provođenja. Kroz privlačenje i odabir zaposlenika s odgovarajućim iskustvom i kompetencijama, tim Banke osnažuje se prema potrebi. Novi zaposlenici nakon dolaska u Banku uključuju se u program interne obuke koji provode interni treneri iz različitih organizacijskih jedinica, a kojem je cilj uvođenje u posao te stjecanje šire slike o svrsi i načinu poslovanja organizacije. Periodično se prati i vrednuje radni učinak svih zaposlenika, a jednom godišnje uobičajeno se provodi i proces godišnjih razgovora te revizija karijera pojedinih zaposlenika, kroz njihova potencijalna specijalistička i stručna unaprjeđenja ili usmjeravanje njihove karijere u smjeru razvoja na menadžerskim ili voditeljskim pozicijama. Razvoj i usavršavanje u poslovima koje zaposlenici obavljaju provodi se kroz održavanje internih radionica i prijenos znanja među zaposlenicima unutar organizacije, kroz organizaciju ciljanih edukacija kojima se stječu potrebna znanja i vještine, te kroz prisustvovanje zaposlenika pojedinačnim edukacijama ili usavršavanjima izvan organizacije koja su ciljano usmjerena i važna za njihov specifičan posao. Važan aspekt upravljanja ljudskim potencijalima jest i aktivna izgradnja odnosa prema zaposlenicima, što se provodi prema potrebama koje se javljaju u svakodnevnom poslovanju, indirektno kroz rad i kroz suradnju s menadžmentom Banke. Kao priznanje za kvalitetu provođenja HR procesa Hrvatska banka za obnovu i razvitak redovito provodi recertifikaciju za zadržavanje Certifikata Poslodavac Partner, kojeg dodjeljuje Selectio d.o.o. za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima.

HBOR zadržava strukturu visokoobrazovanih zaposlenika, a njihov udio iz godine u godinu je u blagom porastu. Na dan 31.12.2014., od ukupno 317 zaposlenika, njih čak 85% posto je visokoobrazovano, a prosječna dob im je 41 godina. Od 317 zaposlenih žene čine 70% (221), a muškarci 30% (96) Rukovodna struktura broji 44 zaposlenika (14%) od kojih je 20 žena (45%) i 24 muškaraca (55%).

Organizacijska struktura HBOR-a

OSTALE AKTIVNOSTI

U 2014. godini HBOR je organizirao humanitarnu aktivnost pakiranja paketa s prehrambenim namirnicama i higijenskim potrepštinama namijenjenim djeci bez roditeljske skrbi korisnika zaklade „Vaša pošta“ i socijalno ugroženim građanima stradanim u poplavama u Slavoniji. Kroz navedenu aktivnost podržane su temeljne vrijednosti HBOR-a kao institucije, koja kroz rad na

Handwritten mark

zajedničkom humanitarnom projektu, pomažući potrebitima ujedno gradi i jača povezanost među članovima timova.

U 2014. godini uvedena je godišnja dinamika izvještavanja o društveno odgovornom poslovanju. U lipnju 2014. objavljeno je Izvješće o društvenoj odgovornosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2013. godine, peto izvješće HBOR-a o načinu i napretku primjene načela UN Global Compact-a, u području ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije. U studenom 2014. godine HBOR je sudjelovao u Indeksu DOP-a 2014. – natječaju za ocjenu dobrovoljnih društveno odgovornih praksi hrvatskih poduzeća kojeg provode HGK i Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj i dobio nagradu u kategoriji najveći napredak u odnosu na prošlogodišnji rezultat.

Područni uredi

Tijekom 2014. godine Područne urede kontaktiralo je više od 4.000 poduzetnika ili potencijalnih poduzetnika radi dobivanja informacija o kreditnim programima i aktivnostima HBOR-a. Osim toga, održane su brojne prezentacije kreditnih programa i razne druge aktivnosti, informativni skupovi i sajamske priredbe namijenjene razvoju poduzetništva:

Područni uredi	Prezentacije	Sajmovi	Info-dani	Radionice
PU za Dalmaciju, Split	43	8	7	4
PU za Primorje i Gorski Kotar, Rijeka	54	1	0	3
PU za Istru, Pula	27	1	0	2
PU za Liku, Gospić	30	0	26	4
PU za Slavoniju i Baranju, Osijek	32	4	9	2
UKUPNO	186	14	42	15

Na području 14 županija koje pokrivaju Područni uredi, odobreno je ukupno 568 kredita, a 386 poduzetnika kojima su odobreni krediti (68%) prethodno je kontaktiralo područne urede radi pripreme dokumentacije za podnošenje zahtjeva za kredit.

Pojedini Područni uredi uključeni su i u određene posebne projekte i to:

Područni ured za Dalmaciju:

1. Startup Weekend Dubrovnik
2. Poticanje poduzetničke aktivnosti mladih i početnika u suradnji sa Gradom Splitom
3. Studentska poslovna akademija, Split

Područni ured za Primorje i Gorski Kotar:

1. Partnersko vijeće Primorsko-Goranske županije za izradu strategije PGŽ
2. Mentorstvo u Start up inkubatoru Rijeka

Područni ured za Istru:

1. Jamstveni program IDA-e za 2014.

U 2014. godini prigodno je obilježeno 10 godina rada Područnog ureda za Dalmaciju i Područnog ureda za Istru. Tom prigodom izdane su brošure s osvrtom na rad ureda u proteklom razdoblju, te najznačajnijim obilježjima područja koje pokrivaju i suradnju koju su ostvarili s nadležnim institucijama i gospodarstvenicima.

Međunarodna suradnja

HBOR posvećuje posebnu pažnju uspostavljanju i održavanju uspješnih odnosa s međunarodnim financijskim institucijama, razvojnim bankama, izvozno-kreditnim agencijama te udruženjima i klubovima među kojima su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (NEFI), Udruženje banaka Srednje i Istočne Europe (BACEE), Praški klub, UN-ov Program zaštite okoliša (UNEP FI), UN Global Compact, Međunarodni klub za financiranje razvoja (IDFC), više bilateralnih trgovinskih komora te Europska udruga dugoročnih investitora (ELTI) čiji je HBOR suosnivač. Na drugoj godišnjoj skupštini ELTI-a Vladimir Kristijan, predsjednik Uprave HBOR-a je izabran za potpredsjednika ELTI-a. Članstva u ovim udrugama kanal su za razvoj poslovanja i znanja te učinkoviti kanal za razmjenu najboljih praksi i specifičnih saznanja članica po udarnim pitanjima poslovanja.

U 2014. je potpisan Sporazum o suradnji s Banca UBAE koja ima ustanovljenu mrežu na području Sjeverne Afrike za tržište koje i dalje postoji značajan interes hrvatskih izvoznika.

U 2014. smo nastavili s pratnjom i poticanjem izvoznika kroz internacionalizaciju gospodarstva. HBOR je sudjelovao u gospodarskoj delegaciji u Alžiru, Iranu i Turskoj. U okviru Akcijskog plana podrške izvozu 2014. – 2015. kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske HBOR ima vrlo aktivnu ulogu. Suradnjom s resornim ministarstvima te radom po Akcijskom planu, HBOR je nastavio aktivno raditi na poboljšanju uvjeta i mogućnosti za hrvatske postojeće i nove izvoznike.

U studenom je održana i 13. Međunarodna konferencija o poticanju izvoza pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske. Ovogodišnja konferencija okupila je rekordnih 350 sudionika iz europskih institucija, Vlade Republike Hrvatske, te predstavnike vodećih hrvatskih izvoznika, banaka, izvozno-kreditnih agencija i međunarodnih financijskih institucija kojima je omogućena razmjena znanja i iskustava te stvaranje novih kontakata i prilika za suradnju.

Javnost rada

HBOR javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga osobitu pozornost posvećuje što potpunijem i razumljivijem informiranju javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti, poštujući pri tome i vodeći računa o propisanoj bankovnoj tajni i njezinoj funkciji. Primjenom različitih oblika informiranja HBOR je i tijekom 2014. godine redovito obavještavao javnost o svim važnijim aktivnostima. U izvještajnoj godini HBOR je objavio osamnaest priopćenja za javnost, održane su tri konferencije za medije na kojima je javnost informirana o poslovanju, postignutim poslovnim rezultatima, uvođenju novih i izmjenama postojećih programa. Na Internet stranicama Banke javnosti su dostupne sve informacije o radu osim onih koje podliježu bankovnoj tajni sukladno Zakonu o kreditnim institucijama, članku 168. i 169. Tijekom izvještajne godine objavljeno je trideset postupaka javne nabave u elektroničkom oglasniku javne nabave, a od kolovoza 2010. godine sve objave natječaja nalaze se i na web stranicama HBOR-a, www.hbor.hr. Tijekom 2014. godine zaprimljeno je sedam zahtjeva za pristup informacijama sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama.

GRUPA HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE

HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D. I POSLOVNI INFO SERVIS D.O.O.

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (u nastavku HKO ili Društvo) je dioničko društvo za osiguranje specijalizirano isključivo za osiguranje kratkoročnih potraživanja (rokovi plaćanja do 180 dana, iznimno do 1 godine) nastalih temeljem prodaje roba i usluga među poslovnim subjektima. Osiguravaju se politički i komercijalni rizici.

U 2014. godini HKO je u ponudi imalo dva osnovna proizvoda osiguranja: osiguranje izvoznih potraživanja i osiguranje domaćih potraživanja.

HKO je 26. listopada 2010. osnovalo Poslovni info servis d.o.o., čime je HKO počelo poslovati kao Grupa Hrvatsko kreditno osiguranje (u daljnjem tekstu Grupa HKO) i iskazivati konsolidirane financijske podatke. Poslovni info servis d.o.o. (u daljnjem tekstu PIS) unutar Grupe je zadužen za provedbu analize i ocjene kreditnih rizika u vezi s poslovima osiguranja.

Na dan 31.12.2014. Grupa HKO je zapošljavala 15 djelatnika, od čega je 12 bilo zaposleno u Hrvatskom kreditnom osiguranju d.d., a 3 u društvu PIS. Četrnaest zaposlenika Grupe HKO imaju visoku stručnu spremu, a jedan zaposlenik srednju stručnu spremu.

Vlasnička struktura

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je 100%-tni vlasnik HKO-a.

Upravljanje

Statutom Društva uređuje se pravni status, ustrojstvo i upravljanje Društvom te druga pitanja značajna za poslovanje Društva kao i ostala usklađenja sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Zakonu o osiguranju.

Organi upravljanja Društvom su:

Uprava

Nadzorni odbor

Glavna skupština

Osobe ovlaštene za zastupanje

Uprava

Edvard Ribarić, predsjednik Uprave

Ksenija Sanjković, članica Uprave

Prokuristica

Ružica Adamović

Nadzorni odbor HKO-a

Nadzorni odbor HKO-a je tijekom 2014. promijenjen te je djelovao u sljedećem sastavu:

Nadzorni odbor HKO-a od 3.11.2014.:

Marko Topić, predsjednik Nadzornog odbora

Ante Artuković, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Marija Jerkić, članica Nadzornog odbora

Andreja Mergeduš, članica Nadzornog odbora

Nadzorni odbor HKO-a do 23.10.2014.:

Branimir Berković, predsjednik Nadzornog odbora

Ante Artuković, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Marija Jerkić, članica Nadzornog odbora

Andreja Mergeduš, članica Nadzornog odbora

Poslovni info servis d.o.o.

Tijekom 2014. funkciju direktorice PIS-a obavlja Ružica Adamović.

Revizorski odbor HKO-a

Revizorski odbor HKO-a je djelovao u sljedećem sastavu:

Marija Jerkić, Predsjednica

Andreja Sekušak, zamjenica Predsjednice

Ante Artuković, član

Izveštavanje nadzornih tijela

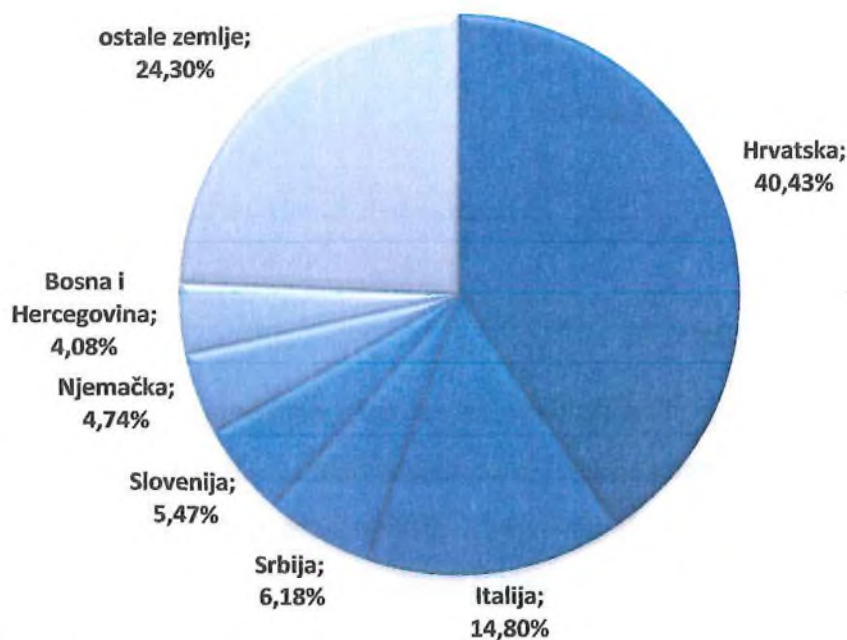
Društvo je tijekom 2014. godine redovito izvještavalo nadzorna tijela sukladno Zakonu o osiguranju, pravilnicima Hrvatske agencije za nadzor financijskih institucija i drugim važećim propisima o svim relevantnim činjenicama i promjenama u Društvu. Društvo je uredno odgovaralo na sve zahtjeve nadzornih tijela u smislu kontrole poslovanja i dostave podataka Društva.

POSLOVANJE U 2014. GODINI

Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. je 2014. godinu završilo s 61 zaključenim Ugovorom o osiguranju od čega se 37 Ugovora o osiguranju odnosi na osiguranje izvoznih potraživanja, dok se 24 Ugovora o osiguranju odnose na osiguranje domaćih potraživanja. Osiguranjem su pokrivena 2156 kreditna limita, 37,9 posto više u odnosu na prethodnu godinu. U ukupnoj strukturi limita, na domaća potraživanja se odnosi 1260 kreditnih limita, a 896 kreditnih limita odnosi se na izvozna potraživanja prema kupcima u 52 zemlje svijeta.

IZLOŽENOST PO ZEMLJAMA PREMA IZNOSU LIMITA NA 31.12.2014.

Ukupni volumen osiguranih poslova u 2014. godini iznosio je 3.129 milijuna kuna.

Ukupno zaračunata premija u 2014. godini iznosila je 10,84 milijuna kuna što predstavlja porast od 20,35 posto u odnosu na 2013. godinu kada je iznosila 9,0 milijuna kuna.

Društvo je u 2014. godini isplatilo 13 naknada za štete, od čega su 4 štete konačno likvidirane. Ukupni iznos isplaćenih naknada šteta iznosio je 2,51 mil. kuna, a Društvo je regresno naplatilo 156,4 tisuće kuna te su ukupno likvidirane štete Društva u 2014. godini iznosile 2,35 mil. kuna. Štete su isplaćene za kupce u Češkoj, Italiji, Mađarskoj, Makedoniji, Sloveniji, Srbiji i Hrvatskoj. Kvota šteta u 2014. godini iznosila je 28,61 posto.

INDIKATORI POSLOVA OSIGURANJA

	2014.	2013.	2012.
Volumen osiguranih potraživanja (u tisućama kuna)	3.129.108	2.669.971	2.443.969
Izloženost, na 31.12. (u tisućama kuna)	1.260.637	902.035	875.127
Zaračunata bruto premija (u tisućama kuna)	10.836	9.003	7.678
Iznos likvidiranih šteta (u tisućama kuna)	2.349	3.078	820
Broj aktivnih limita na 31.12.	2.156	1.564	992

Troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi Grupe HKO u 2014. godini iznosili su 6,2 milijuna kuna, a na razini Društva troškovi pribave, marketinga i administrativni troškovi te ostali poslovni rashodi iznosili su 5 milijuna kuna.

Poslovna 2014. godina četvrto je cjelogodišnje razdoblje poslovanja te je Grupa HKO, prije konsolidacije s maticom, ostvarila dobit tekuće godine prije poreza, u iznosu od 608 tisuća kuna, dok je 2013. godina završila s gubitkom koji je iznosio 126 tisuća kuna.

Ukupna imovina Grupe HKO na 31.12.2014. u iznosu od 45,1 milijuna kuna veća je za 8 posto u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni kapital je na dan 31.12.2014. iznosio 36,1 milijuna kuna, a tehničke pričuve, neto 5,7 milijuna kuna.

NAČELA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak priprema:

1. nekonsolidirane financijske izvještaje matice - Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) i
2. konsolidirane financijske izvještaje koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom – ovisna društva.

Grupa HBOR pri sastavljanju i prezentiranju godišnjih financijskih izvještaja primjenjuje Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI) slijedom čega članice Grupe sve podatke i financijske izvještaje za konsolidaciju pripremaju temeljem MSFI-jeva.

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju s ciljem pružanja informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR radi donošenja odgovarajućih ekonomskih odluka od strane njihovih korisnika.

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju sa svrhom dostupnosti informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR-a njihovim korisnicima na redovnoj osnovi te pružanja financijskih podataka o provedbi strategije Grupe HBOR.

Grupa HBOR pri financijskom izvještavanju i objavama primjenjuje sljedeća načela:

- **transparentnost prezentiranja** radi osiguravanja većeg razumijevanja prezentiranih informacija od strane korisnika financijskih izvještaja,
- **dosljednost prezentiranja** unutar svakog izvještajnog razdoblja i između izvještajnih razdoblja,
- **jednostavnost prezentiranja** kako bi se korisnicima omogućilo lakše razumijevanje položaja, uspješnosti poslovanja te promjena financijskog položaja i donošenje odluka,
- **usmjerenost na zahtjeve zakonske regulative** kako bi se osigurala usklađenost,

- **primjena najbolje prakse prezentiranja** primjenjive na djelatnost poslovanja Grupe uz uvažavanje suvremenih međunarodnih trendova u financijskom izvještavanju, kao i zahtjeva tržišta.

PREGLED FINANCIJSKOG POSLOVANJA U 2014. GODINI

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak oformljena je tijekom 2010. godine, a čine ju Hrvatska banka za obnovu i razvitak kao matično društvo te ovisna društva: Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. i Poslovni info servis d.o.o. koja zajedno čine Grupu Hrvatsko kreditno osiguranje.

HBOR je prve konsolidirane izvještaje sastavio i prezentirao za 2010. godinu.

Financijski izvještaji uključuju HBOR i Grupu. Financijski izvještaji Grupe uključuju konsolidirane financijske izvještaje HBOR-a i njegovih ovisnih društava. No, usporedno su prikazana i nekonsolidirana financijska izvješća matičnog društva.

Reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih Godišnjih financijskih izvještaja HBOR-a za 2014. godinu koji se nalaze u pravitku obavilo je revizorsko društvo Deloitte d.o.o. te o tome izrazilo pozitivno mišljenje u Izvještaju neovisnog revizora.

U nastavku se daje financijski pregled i pregled poslovanja zasebno za Grupu i HBOR, kao matično društvo i izvještajni subjekt.

OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE GRUPE

S obzirom na veličinu ovisnih društava i obujam njihovog poslovanja u usporedbi s poslovanjem matice, njihovi financijski podaci u početnim godinama Grupe nisu od značaja da bi se posebno isticali u okviru konsolidiranog financijskog izvještaja te shodno tome nemaju materijalan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje u odnosu na nekonsolidirane izvještaje HBOR-a, kao matičnog društva. Naime, Grupa Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. čini 0,2% imovine matičnog društva.

Rezultat Grupe

Grupa HBOR je u 2014. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 169,2 milijuna kuna.

Matično društvo temeljem odredbi Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit te porezne obveze na ime poreza na dobit proizlaze isključivo iz aktivnosti ostalih članica Grupe.

Konsolidirani ukupni prihodi u 2014. godini iznose 926,7 milijuna kuna, dok ukupni rashodi iznose 757,5 milijuna kuna.

U strukturi prihoda Grupe najveći dio, tj. 98% odnosi se na prihode od kamata kao rezultat poslovanja matičnog društva.

U dijelu ukupnih rashoda, najveći dio čine rashodi od kamata i to 65% koji proizlaze iz poslovanja matičnog društva.

Konsolidirani operativni troškovi u 2014. godini iznose 161,9 milijuna kuna, a čine ih opći i administrativni troškovi te ostali troškovi poslovanja.

Ukupan broj zaposlenih u Grupi na dan 31. 12. 2014. godine je 332, dok je na kraju 2013. godine Grupa zapošljavala 309 radnika.

Imovina i obveze Grupe

Imovina Grupe na konsolidiranoj osnovi iznosi 25.786,0 milijuna kuna i smanjena je za 1% u odnosu na početak godine.

U strukturi imovine najveće učešće odnosi se na kreditno poslovanje matičnog društva te neto krediti čine 85% ukupne imovine.

U ukupnim obvezama i glavnici Grupe najveći dio, tj. 59%, čine obveze po kreditima i obveze za izdane vrijednosne papire matičnog društva.

Ukupna glavnica na konsolidiranoj osnovi na kraju 2014. godine iznosi 9.431,0 milijuna kuna i čini 37% ukupnih obveza i glavnice Grupe.

OSVRT NA FINANCIJSKO POSLOVANJE HBOR-a

U nastavku se daje pregled i objašnjenja značajnih promjena u financijskom položaju i uspješnosti poslovanja u izvještajnoj godini.

Uspješnost poslovanja

U 2014. godini HBOR je ostvario ukupne prihode u iznosu od 918,0 milijuna kuna, rashode u iznosu od 749,7 milijuna kuna i pozitivan financijski rezultat u iznosu od 168,3 milijuna kuna.

Neto prihodi od kamata

Neto kamatni prihodi ostvareni su u iznosu od 413,4 milijuna kuna i u odnosu na ostvarenje prethodne izvještajne godine niži su za 5%.

Prihodi od kamata ostvareni su u iznosu od 903,5 milijuna kuna i niži su za 5% u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu. Iskazani trend najvećim dijelom je rezultat više okolnosti:

- mjere sniženja kamatnih stopa koju HBOR provodi od početka 2012. godine,
- niskih prinosa na raspoloživa sredstva rezerve likvidnosti,
- reobračuna kamata uslijed provedbe restrukturiranja kredita i predstečajnih nagodbi.

Posebno je potrebno naglasiti kako se HBOR, održavajući mjeru sniženja kamatnih stopa za određene kategorije krajnjih korisnika i investicija u zadnje tri poslovne godine, odriče dijela dobiti, a u cilju pomoći hrvatskim gospodarstvenicima u uvjetima krize.

Rashodi od kamata ostvareni su u iznosu od 490,1 milijuna kuna i niži su za 6% u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu na što je najviše utjecalo:

- jače razduživanje putem prijevremene otplate pojedinih zaduženja tijekom 2013. i 2014. godine te
- korištenje kreditnih linija posebnih financijskih institucija uz povoljniju kamatnu stopu.

Neto prihod od naknada

Neto prihod od naknada ostvaren je u iznosu od 9,6 milijuna kuna i viši je za 14% u odnosu na prethodnu godinu uslijed povećanja prihoda od naknada po garantnom poslovanju.

Neto prihodi/(rashodi) od financijskih aktivnosti

Neto prihode/(rashode) od financijskih aktivnosti čine neto tečajne razlike po glavnici potraživanja i obveza, neto prihodi ili troškovi nastali temeljem ugovora o kreditu s ugrađenom „call opcijom“, dobitak/(gubitak) od vrijednosnog usklađenja imovine koja se iskazuje po „fair“ vrijednosti kroz izvještaj o dobiti i gubitka te realizirani dobitak/(gubitak) od imovine raspoložive za prodaju. U izvještajnom razdoblju ostvareni su neto rashodi od financijskih aktivnosti u iznosu od 0,9 milijuna kuna, dok su u prethodnoj godini ostvareni neto prihodi u iznosu od 14,4 milijuna kuna.

Kuna je na godišnjoj razini deprecirala u odnosu na EUR za 0,3%, a u odnosu na USD za 13,6%.

Sredstva i izvore sredstava koji su izraženi u stranim sredstvima plaćanja ili su izraženi s valutnom klauzulom, HBOR preračunava u kunsku protuvrijednost po tečaju koji je važeći kod Hrvatske narodne banke na izvještajni dan.

Prihodi i rashodi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju iskazuju se u Izvještaju o dobiti i gubitku te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u neto iznosu.

Operativni troškovi

Operativni troškovi obuhvaćaju opće i administrativne troškove te ostale troškove poslovanja, a ostvareni su u iznosu od 154,0 milijuna kuna te su viši za 24% u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje je najvećim dijelom rezultat jednokratnog troška zbog preuzimanja kredita Centar banke d.d. u stečaju u direktan kreditni odnos i reobračuna pri provedbi restrukturiranja kredita i predstečajnih nagodbi te u manjoj mjeri jednokratnih troškova uslijed isteka mandata prethodnih članova Uprave. Bez navedenih jednokratnih utjecaja na povećanje troškova osoblja i ostalih troškova, operativni troškovi bi bilježili rast od 6% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupan broj zaposlenih na kraju 2014. godine je 317, dok je na kraju 2013. godine HBOR zapošljavao 295 radnika.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i rezerviranja

HBOR sukladno propisima i općim aktima utvrđuje iznos gubitka od umanjenja vrijednosti i rezerviranja i održava na razini koju smatra dovoljnom za pokriće mogućih budućih rizika.

U izvještajnom razdoblju ostvaren je neto trošak od umanjenja vrijednosti plasmana u iznosu od 104,0 milijuna kuna.

Značajne promjene u financijskom položaju

Ukupna imovina na dan 31. 12. 2014. godine iznosi 25.777,1 milijuna kuna te je u odnosu na početak godine smanjena za 1%. Smanjenje imovine najvećim je dijelom rezultat prijevremene otplate glavnice sindiciranog kredita domaćih banaka po Programu razvoja gospodarstva.

Novčana sredstva i depoziti kod drugih banaka

Stanje novčanih sredstava i depozita kod drugih banaka na kraju 2014. godine iznosi 1.342,1 milijuna kuna i čini 5% ukupne imovine te bilježi smanjenje od 43% u odnosu na prethodnu godinu zbog povrata neiskorištenih sredstava na transakcijskom računu kod HNB-a u visini od 1.668,6 milijuna kuna, a koja su bila namijenjena provedbi Programa razvoja gospodarstva.

Kreditni

U odnosu na prethodnu godinu ukupni neto krediti smanjeni su za 1% te na kraju 2014. godine iznose 21.810,6 milijuna kuna i čine 85% ukupne imovine.

Ukupni bruto krediti iskazani su u iznosu od 24.721,4 milijuna kuna i bilježe smanjenje od 1% u odnosu na početak godine.

Bruto plasmani ostalim korisnicima povećani su za 6% u odnosu na početak godine dok su plasmani bankama smanjeni za 6%. Na smanjenje razine plasmana bankama utjecalo je:

- preuzimanje kredita od banke u stečaju u direktan kreditni odnos,
- viša razina naplate po kreditima s obnavljajućim karakterom te
- korištenje slobodnih sredstava likvidnosti za dodatno razduživanje kroz prijevremene otplate.

Imovina raspoloživa za prodaju

Sredstva u okviru imovine raspoložive za prodaju čine najvećim dijelom sredstva rezerve likvidnosti.

Shodno tome, imovinu raspoloživu za prodaju čine prvenstveno dužnički i manjim dijelom vlasnički vrijednosni papiri.

Ova stavka je iskazana u iznosu od 2.483,2 milijuna kuna i bilježi rast od 62% u odnosu na početak godine, a rezultat je ulaganja raspoloživih sredstava u trezorske zapise, novčane investicijske fondove u Republici Hrvatskoj i obveznice Ministarstva financija kao dio instrumenata rezerve likvidnosti, a sukladno Procedurama upravljanja rizikom likvidnosti kao i odredbama iz ugovora sa stranim vjerovnicima.

U 2014. godini obavljeno je ulaganje u imovinu raspoloživu za prodaju u iznosu od 2.116,7 milijuna kuna, od čega je u trezorske zapise Ministarstva financija uloženo 1.642,9 milijuna kuna, u obveznice Republike Hrvatske 93,1 milijuna kuna, u novčane investicijske fondove 372,0 milijuna kuna te u dionice Europskog investicijskog fonda, kupnjom tri dodatne dionice, u ukupnom iznosu od 8,7 milijuna kuna.

Ulaganje u ovisno društvo

Ova pozicija odnosi se na ulaganje u društvo Hrvatsko kreditno osiguranje d.d., Zagreb čije osnivanje je uslijedilo u 2010. godini s 51% udjela HBOR-a u glavnicu društva. Temeljni kapital društva iznosi 37,5 milijuna kuna.

HBOR je u 2012. godini transakcijom kupnje stekao preostali udio od 49% vlasničke glavnice u ovisnome društvu Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. te time postao 100%-tni vlasnik društva. Plaćena naknada za kupnju 49% vlasničke glavnice društva iznosila je 2,3 milijuna EUR, a plaćanje je obavljeno u novcu.

U ovome slučaju radilo se o naknadnom stjecanju nekontrolirajućeg udjela te isto ne predstavlja poslovno spajanje i obračunava se kao transakcija unutar vlasničke glavnice.

Ukupne obveze

Stanje ukupnih obveza na kraju 2014. godine iznosi 16.346,9 milijuna kuna i čini 63% ukupnih obveza i glavnice.

Najveći iznos ukupnih obveza čine kreditna zaduženja HBOR-a u inozemstvu i obveze po izdanim obveznicama u ukupnom iznosu od 15.213,9 milijuna kuna.

Obveze po kreditima i izdanim dugoročnim vrijednosnim papirima smanjene su u odnosu na početak godine za 5% radi redovnih i prijevremenih otplata zaduženja. U 2014. godini prijevremeno je otplaćena glavnica sindiciranog kredita domaćih banaka za provođenje Programa razvoja gospodarstva u ukupnom iznosu od 2.668,7 milijuna kuna.

HBOR je tijekom 2014. godine pribavio namjenska sredstava posebnih financijskih institucija kao što je opisano u poglavlju „Pribavljanje sredstava: Osigurani povoljni izvori financiranja“ ovog izvješća.

Glavnica

Ukupnu glavnicu HBOR-a čine kapital i garantni fond. Kapital HBOR-a čine osnivački kapital uplaćen iz proračuna Republike Hrvatske, zadržana dobit formirana iz ostvarene dobiti u prethodnim godinama, ostale rezerve te dobit tekućeg razdoblja.

U izvještajnom razdoblju je iz proračuna Republike Hrvatske u osnivački kapital uplaćeno 350,0 milijuna kuna te na kraju 2014. godine ukupno uplaćeni kapital iz proračuna Republike Hrvatske iznosi 6.467,1 milijuna kuna te za uplatu do Zakonom o HBOR-u propisanog iznosa od 7.000,0 milijuna kuna preostaje 532,9 milijuna kuna.

Sukladno odredbama Zakona o HBOR-u, cjelokupna ostvarena dobit izvještajnog razdoblja Banke se raspoređuje u rezerve.